

ERIK LUDVIGSEN

ARBEJDSBOG

SKOLEN
PÅ DANSK

SPOR 2/3

Skolen på dansk. Arbejdsbog. Spor 2/3
 © 2002 by Erik Ludvigsen &
 CDR-Forlag
 Skolebakken 11, 8000 Århus C
 cdr@forlagene.dk
 www.forlagene.dk/cdr
 Fotos og omslag: Ulla Rose Andersen
 Tryk: Narayana Press
 ISBN 87-7841-275-7

Ekspedition: Boghandlen eller
 Nordisk Bog Center, fax 5636 4039

FORORD

Den skole, hvori jeg begyndte min skolegang i 1953, og den skole, børnene møder i dag, er som nat og dag: Dengang var disciplinen militærisk, fysisk afstraffelse for selv små forseelser faldt prompte, og børnenes attitude over for lærerne var underdanig indtil det servile. Læreprocessen var en ensopret landevej, som ikke levede børnene plads til selvstændige, endsige kritiske holdninger, hvilket heller ikke var ønskeligt, og sidst, men ikke mindst var det en sorteringsskole: Børnene blev delt op i A- og B-linien, i de dumme og de kloge, i dem til håndens og dem til åndens arbejde.

Den skole er længst væk og borte, og godt det samme! I mange år har vi nu haft en enhedsskole, hvor de bogligt stærke skal være sammen med de knapt så stærke, hvor fysisk afstraffelse har været forbudt siden 1967, hvor en ny generation af lærere har været mere interesserede i at snakke med end til eleverne, og hvor børnenes selvstændige, kritiske stilningtagen er sat i højsædet.

Også hvad forældrenes rolle angår er ændringerne store: Datidens forældre til skolebørn forventedes ikke og skulle helst heller ikke blande sig i deres børns skoleliv, hvorimod nutidens forældre, ifølge såvel skrevne som uskrevne regler, *skal* blande sig på mangfoldige måder.

For at lette overblikket viser jeg i kort form rettigheder og pligter for nutidens skole, forældre og skoleelever bagest i bogens *Tillæg*.

Mit ønske er

- at den allernyeste tendens fortsætter, nemlig at et stigende antal danske forældrepar tilmelder deres børn på folkeskoler med *flertal* af tosprogede børn, og
- at der efterhånden vil komme et stort og frugtbart samarbejde mellem kommuneskolerne, som har børnene, og sprogcentre, som har deres forældre:

Konkret kan man forestille sig *orienterings-/debatmøder*, indkaldt af skolebestyrelsen og afholdt på kommuneskolen, hvor de danske børns forældre og de tosprogede børns forældre til fælles bedste kan diskutere forskellige aspekter ved

den moderne danske folkeskole, evt. med tolk. Det lokale sprogcenter kunne bidrage med en oplægsholder, sammen med en lærer fra skolen, evt. kunne man i forvejen læse og på mødet diskutere nogle af teksterne fra *Skolen på dansk*.

På sprogcentret kunne man indbyde alle kursister med børn i skolen til et lignende arrangement.

Desuden ligger der kæmpemuligheder i, at kursisthold fra sprogcentret og folkeskoleklasser med deres lærere samarbejder, besøger og interviewer hinanden og lignende, se *Rapport om et kulturmøde* i 8. kl. som eksempel.

Jeg ønsker at takke følgende personer for diverse former for hjælp:

Skoleleder Jørn Jørgensen, Lyshøjskolen, Randers

Skoleleder Lise Egholm, Raadmandsgades Skole, Nørrebro, København

Skoleleder Klaus Nielsen, Hvalsø Skole

Cand.psyk. Dorthe Plauborg Jensen

og en særlig tak til

lærer Steen Bille Hansen, Hvalsø Skole.

God arbejdslyst!

Erik Ludvigsen

INDHOLD

Forord.....	5
LÆRERE OG FORÆLDRE	
1. Børnehaveklassen – skoleforberedelse	9
2. Første klasse – kristendomsundskab	15
3. Anden klasse – forældres lektiehjælp	20
4. Tredje klasse – skolen før & nu.....	23
5. Fjerde klasse – undervisningsparat	29
6. Femte klasse – Danmarks Elev Organisation (DEO).....	34
7. Sjette klasse – uopdragne skolebørn	40
8. Syvende klasse – det multietniske Danmark	44
9. Ottende klasse – seksualviden & kulturmødet.....	51
10. Niende klasse – elevindflydelse & demokrati	58
11. Tiende klasse – at opdrage en teenage-datter i Danmark.....	64
HVEM ARBEJDER ELLERS MED SKOLEN	
12. Undervisningsministeren – demokrati og folkeskolelov	68
13. Skoleleder – integration	74
14. Skole- og ungdomsvejleder – skolevejledning	80
15. Tandlæge	84
16. Sundhedsplejerske – brugerbetaling.....	88
17. Skolepsykolog – mobning	94
18. Modersmålslærer	98
19. Konsulent for tosprogede børn – antal tosprogede børn i én klasse.....	101

20. Bestyrelsesformand – skolebestyrelse.....	104
21. Forældrerepræsentant – en alkoholaftale	109
22. Skolefritidsordning (SFO) – børn & demokrati	114
23. Københavns Dag- og Aftenseminarium – karakterer & en god lærer.....	118

ANDRE SKOLER

24. Den arabiske skole – en anderledes skole	123
25. Tre kronergade Freinetskole – elevernes selvorganisering.....	128
26. Bindernæs Efterskole – en SID-skole.....	134
27. Ungdomsskolen – ekstra undervisning til børnene	141
28. Tillæg	146
29. Lærervejledning.....	149

1

KRYDS VED DET RIGTIGE

Hvilke af flg. udsagn er rigtige? Sæt x ved de rigtige:

- 1) Folkeskolen begynder rigtigt med børnehaveklassen.
- 2) Lone er uddannet pædagog.
- 3) Hendes assistent arbejder både i skolen og på fritids-hjemmet.
- 4) De har 35 minutters samling i klassen hver morgen.
- 5) De skriver hele tiden bogstaver i faget bogstavleg.
- 6) Børnenes familier skal hjælpe dem derhjemme.
- 7) Klassen tager på tur mindst en gang om ugen.
- 8) Børnene må hver gerne låne flere bøger med hjem fra skolens bibliotek i fjorten dage.
- 9) Klassens 7 tosprogede* elever kommer alle fra samme land.
- 10) Lone synes, alle tosprogede børn skulle gå i børnehave.
- 11) Om morgenen hilser hun på de få forældre, som selv afleverer deres børn.

* Med tosprogede børn menes børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først lærer dansk, når de begynder i børnehave eller i skole.

2

SNAK OM DET

a. Lærer børnene noget, når de leger, synger, tegner og tager på tur? Er det o.k., at Lone ikke er læreruddannet, når hun arbejder på en skole?

stikord

.....

b. Er det rimeligt, at forældrene skal være en slags hjælpelærere derhjemme? Hjælper du selv dit barn med lektierne?

stikord

.....

LÆS OG FORSTÅ

4

Situation:

Din lille pige på 6 år er lige startet i børnehaveklasse A på Enghøjsskolen. Efter første dag har hun denne seddel med hjem. Du læser den.

Instruktion:

1. Se opgaverne igennem
2. Læs sedlen
3. Løs opgaverne

Opgaver:

1. Børnehaveklasse A starter hver dag

- kl.8.00
- kl.10.00
- kl.8.10
- kl.9.40

2. Hvornår slutter det sidste frikvarter? Kl

3a Hvor spiser børnene deres frokost?.....

3b. Er de alene?.....

4. Hvad er rigtigt? Sæt kryds ud for det rigtige i følgende udsagn:

- a. Mælken bliver bragt ud af posthuset
- b. Skolen betaler børnenes mælk
- c. Forældrene skal betale for børnenes mælk
- d. Børnene må gerne selv have mælk med hjemmefra
- e. Der er ikke mælk de første 14 dage efter betalingen

5. Hvad skal forældrene kigge i hver dag?

Hvorfor det?.....

.....

.....

c. Der er ca. 2/3 danske og 1/3 tosprogede børn i klassen. Er det en god fordeling, synes du?

stikord

.....

d. Mener du, det er særlig vigtigt for tosprogede børn at gå i vuggestue / børnehave i Danmark?

stikord

.....

Går / har dit barn gået i børnehave?

stikord

.....

e. Bliver børnene forberedt til skolen i dit hjemland? Hvordan? Hvordan blev du selv forberedt til skolestarten?

stikord

.....

Argumentér for din mening i alle svarene.

Skriv et brev på ca. 225 ord til din mor i dit hjemland.

I brevet skal du:

- give et resumé af teksten om Anza (ca. 75 ord)
- herefter skrive dine kommentarer til hendes synspunkter (ca. 150 ord).

Husk at begrunde dine synspunkter

Du skal begynde og afslutte brevet på en passende måde

SKRIV ET BREV

3

Velkommen som forældre i børnehaveklasse A

Hermed nogle vigtige, praktiske oplysninger:

Mødetider: Børnene skal møde hver dag kl. 8.10 til kl. 12.55.
Det er vigtigt at møde til tiden.

Frikvarter: Vi holder 2 frikvarterer i børnehaveklassen. Det første fra kl. 9.40 til 10.00. Det andet fra kl. 11.50 til 12.10.

Frokost: Vi spiser frokost med børnene i klasseværelset. Det foregår ca. kl. 11.20 til 11.50 hver dag.

Mælk: De børn, der er tilmeldt mælkeordningen, får udleveret mælk. Alle forældre har fået et girokort, og der vil være mælk til børnene ca. 14 dage efter, at I har indbetalt beløbet på posthuset. Indtil da skal I selv sørge for drikke til børnene.

Postkassen: Alle meddelelser fra og til skolen lægges i postkassen, som barnet får med hjem den 1. skoledag. Den skal altid ligge i skoletasken, og I bedes kigge hver dag, om der ligger en seddel deri – og i så fald tage den op. Så ved vi, at I har fået den.

Kontaktbog: Den lille røde kontaktbog skal også altid ligge i barnets taske (gerne i postkassen). Den kan bruges til korte meddelelser mellem hjem og skole, fx ved sygdom eller andet fravær, samt forespørgsler af forskellig art. Husk at skrive i kontaktbogen, når jeres barn har været fraværende fra skolen. Udfyld straks side 1, 2 og 3. Skriv også navn og telefonnr. på den institution, dit barn evt. går i.

Gymnastik foregår i skolens gymnastiksal. Barnet skal medbringe gymnastiktøj (korte bukser og bluse) og gymnastiksko/kondisko, der kun bruges indendørs. På skemaet kan I se hvilken ugedag.

Svømning: Vi har mulighed for at benytte Avedøre Svømmehal om onsdagen. Vi skal dele tiden med de 2 andre børnehaveklasser. I får nærmere besked om svømningen, så snart det er afklaret.

Bibliotek: Mindst 1 fast dag om ugen bruger vi skolens bibliotek. Se dagen på skemaet. Børnene må låne 1 bog med hjem. De kan først låne en ny, når den gamle er afleveret.

Husk: Mødepligt, ferier og fridage følger den øvrige skole.
Der vil blive afholdt forældremøde i børnehaveklassen i løbet af september måned.
Mere herom med dagsorden, tid og sted senere.

Hilsen
Lise, Pernille og Lone

6a. Hvad skal kontaktbogen bruges til?

6b. Dit barn går i SFO efter skoletid- hvad skal du så skrive i kontaktbogen?

7. Hvor kan forældrene se, hvornår klassen har gymnastik?

8a. Hvornår har klassen svømning?

8b. Har de svømmehallen for sig selv?

9. Hvor mange bøger må børnene låne ad gangen?

10. Din store dreng går i 6.c på samme skole – har han og lillesøsteren sommerferie på samme tid?

DEN RØDE TRÅD

I denne lille historie er der en række bindeord, biord og forholdsord:

pludselig – imidlertid – først – derfor – men – herefter – i begyndelsen – efterhånden – dernæst – for eksempel – dvs. – naturligvis – da (om tid) – fordi – og – så (om årsag) – ellers – på trods af.

Men for at finde den røde tråd i historien, skal du overstrege det ene af de to ord i paranteserne, nemlig det ord, der er forkert, og skrive det rigtige ord på den tomme linie. Kan du give historien mening?

Jeg er alene i sommerhuset. Det er en dejlig sommernat.

Klokken er 03.15. (Pludselig / Efterhånden)stiger

solen op, (og / men)..... jeg glæder mig over den. Solen er

så smuk. (Derfor / Imidlertid) er jeg glad. (Ellers / I

begyndelsen) er den rød, (dvs. / fordi)

FØRSTE KLASSE

1
KRYDS VED
DET RIGTIGE

Hvilke af flg. udsagn er rigtige? Sæt x ved de rigtige:

- 1) Klassen undervises af 4 lærere.
- 2) De leger mindre end i børnehaveklassen.
- 3) De starter med at lære at læse.
- 4) I 1. klasse skal eleverne lære at lægge tal sammen, trække fra og gange tallene.
- 5) De kan også bruge matematikken i dagligdagen.
- 6) I kristendom lærer børnene også om andre religioner.
- 7) I idræt lærer de at arbejde sammen som et hold.
- 8) Maria synes, billedkunst er spild af tid.
- 9) Kun lidt over halvdelen af forældrene kom til det første forældremøde.
- 10) Klassen består nu af 2 adskilte grupper børn: De danske og de tosprogede.
- 11) Maria: At gå på fritidshjemmet er en god ting for de tosprogede børn.

2
SNAK OM DET

a. I Danmark er stat og kirke ikke adskilt, og statsreligionen er den evangelisk-lutherske kristendom. Synes du, det er mærkeligt og / eller forkert, at lærerne skal undervise i kristendom?

stikord

.....

b. 15 % af den danske befolkning er ikke medlem af folkekirken, og mange indvandrere og flygtninge har en anden religion. Ville det efter din mening være en god ide at ændre faget til religionskundskab, hvor børnene bl.a. lærer om hinandens forskellige religiøse og kulturelle traditioner som fx den kristne jul og muslimernes ramadan?

..... mere præcist orangefarvet, (dernæst / naturligvis)

..... bliver den karrygul.

Kl. 10, (så / da) varmen er ulidelig, svømmer jeg (først / på trods af) en svalende tur, og senere vil jeg slappe af, (herefter / for eksempel) med en god bog.

Prøv på baggrund af din rettede besvarelse at gøre dig tanker om, hvornår og hvordan man kan bruge disse udtryk på dansk

Se også opgaven »Den røde tråd« i kap. om første klasse

stikord

- c. Forældre kan kræve at få deres barn fritaget for undervisning i kristendomskundskab, hvis de erklærer, de selv vil sørge for barnets religionsundervisning, og hvis barnet (over 15 år) samtykker. I kristendomsundervisningen stilles og drøftes almenmenneskelige spørgsmål inden for både kristendom og andre religioner og livsopfattelser. Undervisningen må ikke forkynde, kun udbrede kundskab.

Nogle muslimske forældre søger om at få deres børn fritaget fra faget kristendom- er det en god ide?

stikord

- d. Er religion en privatsag, noget man holder for sig selv i dagligdagen? Hvad gør du?

stikord

- e. I nogle samfund bestemmer fortolkningen af religionen, hvordan samfundet skal fungere og menneskene skal opføre sig – religionen står over og bestemmer politikken, fx i Saudiarabien og i præsteskabets Iran. Hvad synes du om det?

stikord

- f. De kristne har biblen, og muslimerne har koranen. Men inden for begge religioner er der mange forskellige, indbyrdes uenige fortolkninger af de to bøger. Alle siger, de har ret. Er det vigtigt i et demokrati, at man ikke bare erkender, men også tolererer og respekterer hinandens forskellige tro?

stikord

Alle dine svar skal begrundes

3 SKRIV ET BREV

I skal i små grupper à 3 kursister skiftes til at fortælle hinanden, hvordan det dengang var for jer at starte i 1. klasse i jeres hjemlands skole. Sammenlign så med forholdene i en dansk 1. klasse i dag, enten tekstens eller dit barns 1. klasse.

Sammenskriv nu til slut dine tanker og ord om datidens skolestart i hjemlandet og nutidens ditto i Danmark til et brev. Du stiler det til klasselæreren i din gamle 1. klasse. Brevet skal fylde 200-250 ord.

Husk at indlede og afslutte brevet på en passende måde

4 KOMMENTERINGS- OPGAVE

Børn er fuldtidsarbejde i Danmark

Læs teksten og løs opgaverne nedenfor.

Opgaver:

1. Giv et resumé af teksten om Amina (ca. 75 ord)
2. Skriv herefter dine kommentarer til hendes synspunkter (ca. 150 ord).

5a DEN RØDE TRÅD

(se også opgaven »Den røde tråd« i kap. om børnehaveklassen).

Indsæt følgende bindeord, biord og forholdsord:

pludselig – imidlertid – først – derfor – men – herefter – fra begyndelsen – efterhånden – dernæst – for eksempel – i sidste ende – dvs. – naturligvis – da (om tid) – fordi – og – så (om årsag) – ellers – på trods af.

Kan du bringe hoved og hale på historien, idet du blot skal bruge ordene én gang:

Det er d. 17. december, solen skinner.

det er december, vinden blæser kraftigt

fra øst, er det hundekoldt. Det er, folk har

vintertøj på.

Det var lunt for 2 dage siden, vinden
 var i sydvest: gik min kone og jeg en
 lang tur i skoven, og fejede jeg blade sammen
 i haven. Vejret var virkelig til udendørsaktiviteter,
 luftede jeg også vores hanhund på en lang
 travetur. Hunden som er en jagthund, fik
 fæerten af et dådyr, og ville han bare ikke med
 hjem, det kom han

Det var ikke let for mig, og sådan har
 det været , men
 har vi vænnet os til vores hund, vi elsker ham
 hans små unoder.

Skriv selv en lille historie / nogle sætninger med ovennævnte
 binde- og biord og forholdsord:

- Sæt jer sammen to og to, diskutér hvad I vil skrive og lav en brainstorm for at finde gode ideer
- Skriv første udkast til teksten uden at tænke på grammatik eller orden – du har 10 minutter
- Læs teksten igennem, tilføj nye ideer
- Læs teksten igennem, slet dårlige ideer og tilføj nye
- Skriv videre på teksten og fokusér på din anvendelse af de nævnte bi- og bindeord og forholdsord
- Tjek grammatikken

5b
 DEN RØDE TRÅD

- Forbered dig på respons fra din sidekammerat: Markér de steder i teksten, hvor du er utilfreds med / i tvivl om dine ord og udtryk og usikker på grammatikken
- Læs det højt for sidemanden for kommentarer
- Overvej makkerens kritik – er der noget om snakken? Konsultér evt. læreren
- Skriv teksten igennem igen... god fornøjelse!